دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح دوره کارآموزی پرستاری سلامت مادر و نوزاد

مقطع: دانشجویان مقطع کارشناسی پرستاری

ترم:۵

زمان کارآموزی: روزهای دوشنبه سه شنبه چهارشنبه

بخش: پس از زایمان بیمارستان کوثر

مربی: فرانک سادات حسینی

شرح دوره:

مادر و نوزاد از گروه‌های مهم و آسیب‌پذیر جامعه محسوب می‌شوند و تأمین و ارتقای سلامت آنان از اولویت‌های نظام سلامت است. دانشجویان پرستاری با کسب دانش و مهارت در زمینه مراقبت از مادر و نوزاد در مراحل مختلف بارداری، زایمان و پس از زایمان، قادر خواهند بود به عنوان عضوی مؤثر از تیم سلامت در پیشگیری از عوارض، شناسایی به‌موقع شرایط پرخطر و ارتقای سلامت مادر و نوزاد نقش داشته باشند.در این دوره، دانشجویان با حضور در محیط بالینی، ضمن آشنایی با مادر و نوزاد و خانواده آنان، نحوه برقراری ارتباط حرفه‌ای، ارزیابی وضعیت سلامت، انجام مراقبت‌های پرستاری، اجرای دستورات درمانی و تشخیصی، پایش علائم حیاتی، شناسایی شرایط طبیعی و غیرطبیعی و ارائه مراقبت‌های لازم را فرا می‌گیرند. همچنین دانشجویان با به‌کارگیری فرآیند پرستاری، مهارت خود را درارزیابی، شناسایی نیازها و مشکلات، برنامه‌ریزی، اجرای مراقبت و ارزیابی نتایج افزایش داده و در زمینه آموزش مادر و خانواده، حمایت از شیردهی، مراقبت از نوزاد و پیشگیری از عوارض و مشکلات شایع مادر و نوزاد توانمند می‌شوند.

اهداف دوره:

هدف کلی : ارتقای توانمندی دانشجویان در زمینه ارائه مراقبت‌های جامع و مبتنی بر شواهد به مادران در دوره پس از زایمان، از طریق کسب دانش و مهارت لازم برای ارزیابی وضعیت جسمی و روانی مادر، شناسایی نیازها و مشکلات موجود، تعیین اولویت‌های مراقبتی و برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی مداخلات پرستاری بر اساس فرآیند پرستاری؛ همچنین توانمندسازی دانشجویان در زمینه آموزش و مشاوره به مادر و خانواده با هدف ارتقای سلامت، تسهیل سازگاری با دوره پس از زایمان و پیشگیری از عوارض و پیامدهای نامطلوب مرتبط با زایمان.

اهداف اختصاصی:

در پایان این دوره از دانشجو انتظار می‌رود :

۱) مادر و نوزاد را به طور صحیح پذیرش نماید.

۲) با مادر، نوزاد و خانواده آنان ارتباط حرفه‌ای برقرار نماید. شامل آشنایی با مادر و نوزاد، ایجاد ارتباط مؤثر، رعایت حریم خصوصی و کرامت مددجو، کاهش اضطراب مادر، کسب همکاری مادر و خانواده و رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای

۳) مادر و نوزاد را با محیط بخش، پرستار و اعضای تیم درمان آشنا سازد و قوانین بخش را شرح دهد.

۴) در انجام تمامی مراحل مراقبت و پروسیجرها اصول ایمنی بیمار و کنترل عفونت را رعایت نماید.

۵) بررسی اولیه و ارزیابی جامع مادر را انجام دهد.شامل بررسی علائم حیاتی، وضعیت عمومی، سطح هوشیاری، درد، وضعیت خونریزی، وضعیت رحم، وضعیت پرینه، محل جراحی در مادر سزارین، وضعیت دفع، تغذیه، استراحت و بررسی علائم خطر

۶) وضعیت نوزاد را به طور صحیح ارزیابی نماید.شامل بررسی وضعیت عمومی، علائم حیاتی، تنفس، ضربان قلب، رنگ پوست، دمای بدن، وزن، قد، دور سر، تغذیه، دفع و شناسایی علائم غیرطبیعی

۷) مراقبت‌های پرستاری مادر پس از زایمان طبیعی و سزارین را انجام دهد. شامل پایش علائم حیاتی، بررسی رحم و خونریزی، مراقبت از محل اپیزیوتومی و محل جراحی، کنترل درد، بررسی دفع، تحرک، تغذیه و استراحت مادر

۸) وضعیت شیردهی مادر و تغذیه نوزاد را بررسی نماید.شامل بررسی وضعیت مادر و نوزاد هنگام شیردهی، ارزیابی مکیدن نوزاد، بررسی مشکلات شایع شیردهی، بررسی دریافت و تحمل تغذیه و مشارکت در آموزش مادر

۹) دستورات دارویی مادر و نوزاد را به طور صحیح اجرا نماید.شامل شناسایی داروها، بررسی دستور دارویی، رعایت اصول صحیح دارودرمانی، بررسی حساسیت دارویی، توجه به عوارض ناخواسته و پایش وضعیت مادر و نوزاد

۱۰) سرم‌درمانی و سایر درمان‌های تجویزی را با رعایت اصول ایمنی و تحت نظارت مربی انجام دهد. شامل بررسی دستور سرم، محاسبه حجم و سرعت تجویز، کنترل محل تزریق و پایش مادر از نظر عوارض احتمالی

۱۱) نمونه‌گیری‌های تشخیصی مورد نیاز مادر را به روش صحیح انجام دهد. شامل آشنایی با انواع نمونه‌ها، روش صحیح نمونه‌گیری، برچسب‌گذاری، نگهداری و ارسال نمونه‌ها و رعایت اصول کنترل عفونت

۱۲) در مراقبت از مادر و نوزاد در شرایط پرخطر مشارکت نماید. شامل خونریزی پس از زایمان، اختلالات فشارخون، پره‌اکلامپسی، عفونت، مشکلات پس از سزارین، مشکلات شیردهی و سایر شرایط نیازمند مراقبت ویژه

۱۳) مشکلات شایع نوزاد را شناسایی و گزارش نماید. شامل زردی، مشکلات تغذیه، اختلالات دمایی، مشکلات تنفسی، علائم عفونت و سایر علائم هشدار نوزادی

۱۴) در مراقبت‌های تشخیصی و درمانی مادر و نوزاد مشارکت نماید.شامل آماده‌سازی مادر و نوزاد، مراقبت‌های قبل و بعد از اقدامات تشخیصی و درمانی، تحویل صحیح بیمار و همراهی وی در محدوده وظایف دانشجو

۱۵) احیای قلبی ریوی مادر و نوزاد را بر اساس آخرین گایدلاین‌های آموزشی فراگیرد و در شرایط شبیه‌سازی‌شده یا بالینی، متناسب با سطح صلاحیت خود، انجام دهد.

۱۶) به مادر و خانواده آموزش‌های لازم را در حین بستری و زمان ترخیص ارائه نماید.شامل مراقبت از مادر پس از زایمان، تغذیه، شیردهی، مراقبت از نوزاد، علائم خطر مادر و نوزاد، نحوه مصرف داروها، زمان مراجعه و پیگیری

۱۷) گزارش پرستاری را به شکل صحیح ثبت نماید و موارد غیرطبیعی و پرخطر را به موقع گزارش دهد.

۱۸) مراقبت و تعویض پانسمان محل جراحی سزارین را تحت نظارت مربی و با رعایت اصول آسپتیک انجام دهد. شامل بررسی وضعیت زخم از نظر قرمزی، تورم، ترشح، درد و سایر علائم عفونت، رعایت اصول آسپتیک، آماده‌سازی وسایل، تعویض پانسمان و ثبت و گزارش وضعیت زخم

برنامه روزانه

روز اول: معارفه و آشنایی با دانشجویان و کادر بخش + آشنایی با بخش پس از زایمان و امکانات آن + بیان اهداف کارآموزی و فرم‌های ارزشیابی + شرح مقررات و تکالیف + تعیین عناوین کنفرانس‌ها + شرح نکات برقراری ارتباط حرفه‌ای با مادر، نوزاد و خانواده + مروری بر کنترل عفونت و تفکیک زباله‌ها + آشنایی با پرونده‌های مادر و نوزاد و لیست اختصارات + مروری بر علائم حیاتی و نحوه کنترل و ثبت آن‌ها + مروری بر سرم‌ها و سرم‌تراپی و تعیین حجم و سرعت تجویز + انواع روش‌های دارودرمانی و اصول صحیح اجرای داروها + آشنایی با فرم ADR و کنترل عوارض ناخواسته دارویی + نحوه کنترل I/O + آشنایی با انواع پانسمان و اصول تعویض آن‌ها + آشنایی با زمان تعویض ست‌ها، میکروست و هپارین‌لاک + آشنایی با انواع رژیم‌های غذایی + حضور در بالین مادران و نوزادان بستری + کنترل علائم حیاتی و ثبت در چارت

روز دوم: شرکت در تحویل بخش + نحوه تحویل و پذیرش مادر و نوزاد از اتاق عمل یا لیبر + بررسی مشخصات و تطابق هویت مادر و نوزاد + بررسی و کنترل دستبندهای شناسایی مادر و نوزاد + بررسی نوع و زمان زایمان + ارزیابی وضعیت عمومی مادر، علائم حیاتی، درد، خونریزی، وضعیت رحم، پرینه و محل جراحی + بررسی سرم، مسیر وریدی، داروها و دستورات درمانی + ارزیابی علائم خطر مادر و نوزاد + بررسی وضعیت نوزاد و مشخصات، سن حاملگی، وزن، علائم حیاتی، تنفس، ضربان قلب، رنگ، دما و وضعیت عمومی + بررسی و ثبت امتیاز آپگار در دقیقه ۱ و ۵ + بررسی تغذیه، مکیدن و دفع + مشاهده انجام و ثبت واکسیناسیون بدو تولد نوزاد توسط پرستار بخش پس از زایمان + آشنایی با آزمایش‌ها و ظروف نمونه‌گیری + اجرای دستورات دارویی و کنترل علائم حیاتی

روز سوم: شرکت در تحویل بخش + بررسی کامل پرونده مادر و نوزاد شامل مشخصات، شرح حال، نوع و زمان زایمان، سوابق بارداری و زایمان، نتایج آزمایش‌ها، داروها و دستورات درمانی، گزارش‌های پرستاری و اقدامات انجام‌شده + مراقبت از مادر پس از زایمان سزارین + بررسی محل جراحی و علائم عفونت + تعویض پانسمان محل جراحی با رعایت اصول آسپتیک و حریم خصوصی مددجو تحت نظارت مربی + کنترل درد + آموزش مراقبت از زخم + گزارش وضعیت زخم + نمونه‌گیری تحت نظارت مربی + رگ‌گیری و برقراری مسیر وریدی + اجرای دستورات دارویی و کنترل علائم حیاتی

روز چهارم: شرکت در تحویل بخش + مراقبت از مادر پس از زایمان طبیعی + بررسی رحم و خونریزی + مراقبت از پرینه و اپیزیوتومی + کنترل درد و بررسی دفع و تحرک + آموزش مراقبت‌های پس از زایمان + شناسایی علائم خطر + نمونه‌گیری تحت نظارت مربی + اجرای دستورات دارویی و کنترل علائم حیاتی

روز پنجم: شرکت در تحویل بخش + بررسی و ارائه کیس بالینی + کنفرانس بالینی و دارویی + ادامه مراقبت از مادر + بررسی محل جراحی و علائم عفونت + آموزش مراقبت از زخم + اجرای دستورات دارویی و کنترل علائم حیاتی

روز ششم: شرکت در تحویل بخش + بررسی و ارائه کیس بالینی + نمونه‌گیری تحت نظارت مربی + اجرای دستورات دارویی و کنترل علائم حیاتی

روز هفتم: شرکت در تحویل بخش + بررسی شیردهی و تغذیه نوزاد + آموزش وضعیت صحیح مادر و نوزاد هنگام شیردهی + بررسی مکیدن و کفایت دریافت شیر + شناسایی مشکلات شایع شیردهی + آموزش مراقبت از پستان + بررسی تغذیه و دفع نوزاد + آموزش مادر و خانواده + اجرای دستورات دارویی و کنترل علائم حیاتی

روز هشتم: شرکت در تحویل بخش + بررسی مشکلات شایع نوزاد + بررسی زردی + مشکلات تغذیه + اختلالات دمایی + مشکلات تنفسی و عفونت + بررسی دریافت و دفع + شناسایی علائم خطر + بررسی نتایج آزمایش‌ها + آموزش علائم خطر به مادر + کنفرانس بالینی و دارویی + اجرای دستورات دارویی و کنترل علائم حیاتی

روز نهم: شرکت در تحویل بخش + بررسی مادران پرخطر + خونریزی پس از زایمان + اختلالات فشارخون و پره‌اکلامپسی + عفونت پس از زایمان + عوارض پس از سزارین + بررسی نتایج آزمایش‌ها و دستورات درمانی + پایش مادر پرخطر + گزارش موارد غیرطبیعی + نمونه‌گیری تحت نظارت مربی + اجرای دستورات دارویی و کنترل علائم حیاتی

روز دهم: شرکت در تحویل بخش + مراقبت‌های تشخیصی و درمانی مادر و نوزاد + مراقبت قبل و بعد از اقدامات تشخیصی + آماده‌سازی و همراهی مادر و نوزاد + مرور فرآیند پرستاری + جمع‌آوری اطلاعات، تعیین مشکلات و تشخیص‌های پرستاری + برنامه‌ریزی و اجرای مراقبت + ارائه فرآیند پرستاری + اجرای دستورات دارویی و کنترل علائم حیاتی

روز یازدهم: شرکت در تحویل بخش + آموزش مراقبت‌های زمان ترخیص + مراقبت پس از زایمان + شیردهی و تغذیه + مراقبت از نوزاد + علائم خطر مادر و نوزاد + مصرف دارو و زمان مراجعه + مراقبت از محل جراحی و اپیزیوتومی + آموزش احیای قلبی ریوی مادر و نوزاد + آشنایی با ترالی اورژانس + اجرای دستورات دارویی و کنترل علائم حیاتی

روز دوازدهم: مرور و جمع‌بندی مراقبت‌های مادر و نوزاد + مرور علائم خطر و دارودرمانی + مرور مهارت‌های رگ‌گیری، نمونه‌گیری و پانسمان + ارائه نهایی فرآیند پرستاری و کیس‌های بالینی + بررسی گزارش‌ها و تکالیف + ارزشیابی بالینی + امتحان کتبی پایانی + تحویل تکالیف و جمع‌بندی دوره

نحوه ارزشیابی:

ارزشیابی اختصاصی: ۵۵ نمره

ارزشیابی عمومی: ۳۰ نمره

ارائه فرآیند پرستاری و بررسی مادر و نوزاد: ۵ نمره

ارائه کنفرانس بالینی و مطالعه دارویی: ۵ نمره

امتحان پایانی: ۵

جمع کل:۱۰۰